Herakliyus Ebû Süfyân'a Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kastederek: "O size ne emrediyor?" diye sordu. Ebû Süfyan dedi ki: "Ben de O'nun bize, sadece Allah'a ibadet ediniz; ona hiçbir şeyi ortak koşmayınız; dedelerinizin taptığı şeyleri bırakınız dediğini, bize namaz kılmayı, doğru ve iffetli olmayı, akrabayı görüp gözetmeyi emrettiğini söyledim."

Ebû Süfyân Sahr b. Harb -radıyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, Herakliyus, Ebû Süfyân'a, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kastederek: "O size ne emrediyor?" diye sordu. Ebû Süfyan dedi ki: "Ben de O'nun bize, sadece Allah'a ibadet ediniz; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayınız; dedelerinizin taptığı şeyleri bırakınız dediğini, bize namaz kılmayı, doğru ve iffetli olmayı, akrabayı görüp gözetmeyi emrettiğini söyledim."
[Sahih Hadis] [Muttefekun Aleyh]

Ebû Süfyân Sahr b. Harb -radıyallahu anh-'ın, Herakliyus ile olan hadisi meşhur bir hadistir. O vakitte Ebû Süfyân -radıyallahu anh- müşriklerdendi. Daha sonraları Hudeybiye anlaşması ile Mekke'nin Fethi arasında müslüman olmuştu. Ebû Süfyân yanındaki Kureyşli toplulukla birlikte Şam'da Herakliyus'un yanına gittiler. O vakitte Herakliyus hristiyanların kralıydı. İncil'i, Tevrat'ı okumuş ve geçmiş kitapları iyi bilen zeki bir kraldı. Ebû Süfyân ve yanındakilerin Hicaz'dan geldiğini duyduğunda onları davet etti. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in halinden, nesebinden, arkadaşlarından, arkadaşlarının ona duyduğu saygıdan, sadakatinden sorduğunda, ona her bir şey zikrettiklerinde O'nun, geçmiş kitaplarda haber verilen Nebi olduğunu anladı. Ancak malındaki cimriliğinden dolayı -Bundan Allah'a sığınırız- Allah -Azze ve Celle-'nin murad ettiği hikmet gereği müslüman olmadı. Ebû Süfyân'a Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in onlara neyi emrettiğini sorduğunda Ebû Süfyân da Herakliyus'a sadece Allah'a ibadet etmemizi ve ona hiçbir şeyi ortak koşmamamızı, Allah'tan başka meleğe, Nebi'ye, ağaca, taşa, güneşe, aya ve bunun dışındaki başka bir şeye ibadet etmememizi emretti dedi. Yalnızca Allah'a ibadet etmek Rasûllerin davetidir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de kendinden önce gelen peygamberler gibi yalnızca Allah'a ibadet edip O'na hiç bir şeyi ortak koşmamayı getirmiştir. "Dedelerinizin taptığı şeyleri bırakınız " sözü hakkı yerine getirmektir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- babalarının putlara yapmış olduğu her ibadeti reddetmelerini emretmiştir. Ancak atalarının üzerinde bulundukları güzel ahlakı terk etmelerini emretmemiştir. "Bize namazı kılmayı emrederdi" Namaz; kul ile Rabbi arasında bir bağdır. Şehâdeteynden sonra İslam'ın en kuvvetli şartıdır. Namaz ile müslüman, kâfirden

ayrılır. Kâfir ve müşriklerle aramızdaki ayırt edici özellik namazdır. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Muhakkak ki, onlarla (kafirlerle/münafıklarla) bizim aramızdaki ahit (fark), namazdır. Her kim onu terk ederse, küfretmiş olur.» “Bizlere doğru olmayı emrederdi” Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- ümmetine doğru olmayı emrederdi. Tıpkı, Allah Teâlâ’nın şu buyruğunda olduğu gibidir: “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun.” (Tevbe Suresi: 119) Doğru olmak faziletli bir ahlâktır. İki kısma ayrılır: Allah’a karşı doğru olmak ve kullarına karşı doğru olmaktır. Her ikisi de faziletli ahlâktandır. “ İffetli olmayı emretti” sözündeki iffet iki türlüdür. Cinsel şehvetteki iffet ve aç gözlü olmadaki iffettir. Birinci iffet, insanı zina ve ona götüren vesile ve vasıtalardan uzaklaştırmış olur. İkinci olan iffet ise, açgözlülüğe karşı olan iffettir. Bu da insanların elinde olana göz dikmemeyi, onlardan bir şey istememeyi gerektirir. Kişi hiç kimseden bir şey istemez. Çünkü istemek zillettir. Veren el alan elden üstündür. Gerçekten ihtiyaç hali hariç birisinden bir şey istemek caiz değildir. Beşinci olarak emrettiği şey ise " Akrabayı görüp gözetmektir." O da kişinin Allah’ın emrettiği akrabaları yakınlık derecesine göre görüp gözetmesidir. Bunların en üstünü ana babadır. Ana babanın gözetilmesi, hem akrabalık bağı hem de ana babaya itaattir. Yakınlığa göre akrabalık bağlarına dikkat edilir. Erkek kardeş amcadan bağ olarak daha güçlüdür. Amca babanın, amcasından akrabalık bağı olarak daha önce gelir. Sıla-i rahim insanların iyilik olarak gördüğü bütün her şey ile hasıl olur.

https://sunnah.global/hadeeth/tr/show/3154